

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สถานการณ์การเลี้ยง ไก่ ไก่ และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของ
เกษตรกรในจังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นายโชคชัย แสนขันแก้ว

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์คุณฉวี ณ ลำปาง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรทัศน์ อินทร์คัมพร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชค มิเกล็ด	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูย์ สุทธสุภา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การเลี้ยง ไก่ ไก่ ของเกษตรกรใน
จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยง ไก่ ไก่ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา
อุปสรรคตลอดจน การแก้ไขปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มสหกรณ์ ไก่ ไก่ บ้านต้า จำกัด กลุ่มสหกรณ์ ไก่ ไก่
เชียงราย จำกัด กลุ่มสหกรณ์ ไก่ ไก่ แม่ลาว จำกัด และกลุ่มบริษัทชุมชนล้านนา จำกัด จังหวัด
เชียงราย ปี 2544 จำนวน 102 ราย การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดย
ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความถี่

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่เลี้ยง ไก่ ไก่ มีอายุเฉลี่ย 43.54 ปี สถานภาพของครอบครัว
ส่วนใหญ่สมรสการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ขนาดครัวเรือนของเกษตรกร
โดยเฉลี่ย 4.12 คน เป็นแรงงานที่เลี้ยง ไก่ ไก่ โดยเฉลี่ย 2.07 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 71.57 มี
อาชีพทางการเกษตรก่อนที่จะมาเลี้ยง ไก่ ไก่ เกษตรกรใช้พื้นที่ในการเลี้ยง ไก่ ไก่ เฉลี่ยฟาร์มละ 11.57
ไร่ มีรายได้จากอาชีพเดิมเฉลี่ย 3,800.80 บาทต่อเดือน เหตุผลในการเลี้ยง ไก่ ไก่ คือ (1) เห็นว่าเป็น
อาชีพที่มั่นคง รายได้ดี (2) ปัญหาด้านการเกษตรอย่างอื่น (3) ได้รับการส่งเสริมให้เลี้ยง เกษตรกร
เริ่มต้นเลี้ยง ไก่ ไก่ เฉลี่ยทั่วไปฟาร์มละ 5.45 ตัว ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมก่อนเริ่มการเลี้ยง

ระหว่างที่เลี้ยง ไก่คอนมได้รับการอบรมเพิ่มร้อยละ 56.86 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงเฉลี่ย 5.87 ปี ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยง ไก่ของเกษตรกรรายย่อย มีโคนมเฉลี่ยต่อฟาร์มเท่ากับ 15.75 ตัว แม่โครีคนมต่อโคทั้งหมดเท่ากับ 53 ต่อ 47 พันธุ์โคนมที่เลี้ยงคือพันธุ์ลูกผสมโฮลสไตน์ฟริเซียน โดยมีระดับสายเลือดประมาณ 75%

ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยง ไก่คอนมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ต้นทุนการผลิตน้ำหนักทั้งหมดเท่ากับ 12.59 บาทต่อกิโลกรัม เป็นต้นทุนคงที่เท่ากับ 1.37 บาทต่อกิโลกรัม (ร้อยละ 10.88) ต้นทุนผันแปร 11.22 บาทต่อกิโลกรัม (ร้อยละ 89.12) รายได้ส่วนใหญ่ได้มาจากการจำหน่ายน้ำหนักคิดเป็นร้อยละ 83.60 รองลงมาเป็นรายได้จากการจำหน่ายผลพลอยได้ในฟาร์มโคนม (ลูกโคนมเพศผู้ โครุ่นและ โคสาว โคคัดทิ้งและปุ๋ยคอก) ร้อยละ 16.40 รายได้รวมทั้งหมด จากการเลี้ยง ไก่คอนมเฉลี่ยเท่ากับ 351,304.51 บาทต่อฟาร์มต่อปี ผลตอบแทนสุทธิจากการเลี้ยง ไก่คอนมเฉลี่ยเท่ากับ 106,081.92 บาทต่อฟาร์มต่อปี

ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของการเลี้ยง ไก่คอนมในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ (1) ปัญหาด้านแหล่งวันรบกววน (2) ปัญหาด้านเงินลงทุน (3) ปัญหาการผสมติดยาก

ความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) ความต้องการเงินทุนมาพัฒนาและเพิ่มผลผลิตในฟาร์ม (2) ความต้องการแม่โคนมพันธุ์ดี (3) ความต้องการให้ราคาราน้ำนมดิบสูงกว่าที่เป็นอยู่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ การเลี้ยง ไก่คอนมยังเป็นอาชีพที่ค่อนข้างใหม่ เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์น้อย เมื่อเทียบกับอาชีพการเกษตรอื่น ๆ ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ มีข้อได้เปรียบในเรื่องของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เช่น สภาพอากาศ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการตลาด แต่ปัจจัยที่สำคัญคือ ตัวเกษตรกรเองจะต้องมีความขยัน อดทน มีความรับผิดชอบ ก็จะทำให้การเลี้ยง ไก่คอนมประสบความสำเร็จได้

Independent Study Title Dairy Production Situations and Economic Returns of Farmers in Chiang Rai Province.

Author Mr.Chokchai Sankhankeaw.

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension.

Examining Committee

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang	Chairman
Asst. Prof. Dr. Wallratat Intaruccomporn	Member
Asst. Prof. Dr. Choke Mikled	Member
Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Member

Abstract

The objectives of this study were as follows : 1) to study the dairy production situations in Chiang Rai province 2) to study cost and return of dairy production and 3) to investigate the problems and obstacles of dairy production and support from government or private sectors.

Population studied were the dairy farmers in Chiang Rai province which was divided into 4 groups : Banta Dairy Cooperatives Ltd. Chiang Rai Dairy Cooperatives Ltd., Maelaos Cooperative Ltd. and Lanna Community Co.,Ltd., Data was collected from 102 samples and collected by questionnaires. Statistical techniques used for data analysis was percentage, arithmetic mean, maximum and minimum, standard deviation and frequency. It was found that the average age of studied population was 43.54 years old. Most of them married while 51.96 percent of those had completed primary education. On average, they had family member of 4.12 persons and 2.07 persons engaged in dairy farm. About 71.57 percent used to be general farmers with the average income of 3,800.80 Bath/month. The average holding land was 11.57 rai.

The reasons to become dairy farmers were better income promotion by the extension officials and agriculture production problems.

Started number of cows was 5.45 cows. 81 percent of farmers had attended a dairy training course before become dairy farmers. The average years of experience were 5.87. Most of the farms were at small scale. The proportion number of milking cow and total cow was 53:46. The dairy cattle were 75 percent crossbred Holstein Friesian.

As far economic costs and returns, it was found that total milk production cost was 12.59 Baht/kg., fixed cost was 1.37 Baht/kg. (10.88%) variable cost was 11.22 Baht/kg. (89.12%). It was also found that 83.60% of return was milk selling, 16.40% of return was value of by products by selling calves, heifers, culling cows and cow dung. The total return of farmers from dairy farming was 351,304.51 Baht/farm/year. The net return was 106,081.92 Baht/farm/year.

Related problems and obstacles included ; 1) insect pest 2) lack of capital and 3) fertility problem. The urgent needs were as follows ; capital, good cows and higher price of milk.

From this research, it could be suggested that dairy farmers in Chaing Rai Province was new professional, lack of experience and skill, the government and private sectors should help and support them. Factors for successful farmers in dairy production depend primarily on the ability and quality of farmers.